

О. П. Степаненко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра інформаційних систем в економіці

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІ ФАХІВЦІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ З ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ФОРМУВАННЯ

В сучасних соціально-економічних умовах освіта стає одним з найбільш важливих факторів, що забезпечують економічне зростання, соціальну стабільність, розвиток інститутів громадянського суспільства, одночасно виконуючи роль показника конкурентоспроможності держав і націй на міжнародній арені. Рівень освіченості населення, розвиненість освітньої й наукової інфраструктур стають обов'язковими умовами формування суспільства й економіки, основними ресурсами яких виступають нові знання, інноваційна діяльність, нові технології виробництва. Тому питання оновлення вищої освіти, створення сприятливих умов для формування професійних компетенцій фахівців магістерського рівня, зокрема з економічної кібернетики, перехід від *кваліфікацій* до *компетенцій*, що включає в себе формування креативності, вміння працювати в команді, розвитку комунікативних якостей і здатності до самостійної освіти й самореалізації, є актуальним.

На сьогодні існують декілька моделей «компетентного фахівця»: німецька, американська, англійська тощо. Але найбільш прогресивною, з погляду автора, є концепція «інтегрованого розвитку компетентності», розроблена шведськими й американськими вченими (В. Чипанак, Г. Вайлер, Я. Й. Лефстед), які розуміють «компетентність» як суму знань, умінь і навичок, що здобуваються в процесі навчання. Компетентність особистості в цьому випадку розглядається як інтеграція інтелектуальних, моральних, соціальних, естетичних, політичних аспектів знань.

Проведення комплексного тренінгу для студентів-магістрів, що навчаються по спеціальності «Економічна кібернетика» за магістерськими програмами «Інформаційні системи в менеджменті» та «Інформаційні системи в банках та фінансових установах» (листопад — грудень 2006 р.) кафедрою інформаційних систем в економіці продемонструвало, що найбільші складності в процесі виконання проекту пов'язані з необхідністю працювати в команді й відповідати не лише за власну частину проекту, а й нести відповідальність за загальний результат. Вирішенню цієї проблеми

сприяло введення показника індивідуальної активності, що впливав на остаточний результат набраної кількості балів кожного студента команди. Тобто, навіть у разі відмінного виконання проекту командою взагалі, студенти, що несумлінно працювали, отримали низьку особисту кількість балів.

Інший вид труднощів був пов'язаний із невмінням вірно визначати строки виконання окремих частин проекту та відповідальних за них (наприклад, постановка задачі в тренінговому завданні «Проектування інформаційної системи розрахунково-касового обслуговування клієнтів вітчизняного комерційного банку», невиправдано затягнулася і становила третину загального часу, відведеного на виконання проекту). В цьому випадку на відповідальних за етапи невчасно виконаних робіт були накладені штрафи (– 5 балів від загального командного результату).

З інших позицій визначення *компетентності фахівця* за шведсько-американською моделлю, студенти магістерського рівня з економічної кібернетики показали свою цілковиту компетентність, що свідчить про високий рівень академічної підготовки студентів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Підсумовуючи отримані результати, можна зробити висновок, що компетентнісно-орієнтована вища освіта набуває домінуючого напрямку як у світовій, так і в вітчизняній сучасній педагогічній думці. З цього погляду проведення комплексних тренінгів фахівців магістерського рівня є вкрай необхідними, тому що вони формують важливі навички професійної компетентності студентів-магістрів, яким можна навчитися лише в процесі командної тренінгової роботи та які не можна здобути виключно теоретичним шляхом.

В матеріалах ЮНЕСКО, «Освіта: прихований скарб», Жак Делор окреслює коло глобальних компетенцій, що повинні розглядатися як бажаний результат освіти, зокрема, вищої: навчитися пізнавати, навчитися робити, навчитися жити разом, навчитися жити [1, с. 26].

Визначення поняття професійної компетентності фахівця магістерського рівня, побудови його моделі та науково-методичне забезпечення формування рис компетентної особистості є важливим завданням сучасної вітчизняної вищої освіти.

Література

1. Делор Ж. Образование: сокрытое сокровище. — UNESCO, 1996. — 126 с.